

דבר יושב ראש הדירקטוריון

בעלי מניות נכבדים,

בשם הדירקטוריון ובשמי אני מתכבד להגיש לכם את דוח הדירקטוריון ואת הדוח הכספי של בנק ירושלים לשנת 2016.

במהלך שנת 2016, המשיך הבנק ביישום תכניתו האסטרטגית הרב שנתית בדגש על חדשנות ומתן מענה למגמות השוק ולדרישות הרגולציה, תוך עמידה ביעדיו העסקיים.

בשנת 2016 השיג הבנק לבעלי המניות תשואה על ההון בשיעור של 7.0%.

הדיבידנדים ששולמו לבעלי המניות בשנת 2016 הסתכמו לסך של 13.8 מיליוני ש"ח.

המערכת הבנקאית בישראל

המערכת הבנקאית ממשיכה לגלות יציבות ורווחיות סבירה, למרות אי הוודאות הנובעת משטף השינויים הרגולטוריים הרבים והרפורמות המבניות המיועדות להגביר את התחרות בתחום השירותים הבנקאיים בכלל, ואת התחרות בין הבנקים על מגזר משקי הבית בפרט.

המלצות ועדת שטרם להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים והפיננסיים הנפוצים בישראל ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות, אומצו וקיבלו תוקף של חוק מחייב. בין היתר אומצו המלצת הוועדה לפעול לגיוון מקורות האשראי הזמינים למשקי הבית ולעסקים בינוניים, בשאיפה להוזיל את עלות האשראי באמצעות יצירת תחרות בין מקורות אשראי בנקאיים וחוץ בנקאיים, וכן המלצה להפרדת חברות כרטיסי האשראי מהבנקים.

המפקחת על הבנקים הציגה אף היא תכנית שאפתנית להגברת התחרות במערכת הבנקאית ולהסרת חסמי כניסה לעולם הבנקאות, הכוללת, בין היתר, הפרדת חברות כרטיסי האשראי משני הבנקים הגדולים, מתן היתר לבנקים להפיץ מוצרי ביטוח, אפשרות לכניסת גופים מוסדיים לשוק האשראי הקמעונאי, הקמת מאגר נתוני אשראי צרכני, החלת ביטוח פיקדונות והקלות נוספות על מתן שירותים בתקשורת. כמו כן, הפיץ הפיקוח על הבנקים מתווה להקמת בנק חדש בישראל ובנוסף, נדרשו הבנקים להגיש לבנק ישראל תכנית התייעלות תפעולית רב שנתית.

הרפורמות המבניות והשינויים המתוכננים, שמטרתם הגברת התחרות, מציבים בפני המערכת הבנקאית אתגרים משמעותיים לצד פיתוח אפשרויות עסקיות חדשות ומגוונות.

בשנת 2016 חוקקה הכנסת את חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים המגביל את עלויות השכר. כפי שנראה עד כה לא היתה לחקיקה זו השפעה משמעותית על המערכת הפיננסית. בבנק ירושלים לא היתה לכך כל השפעה.

התפתחויות אלה, לצד הפריחה הגלובאלית של תעשיית ה"פינטק" המייצגת את התגברות התנופה בתעשיית השירותים הטכנולוגיים הפיננסיים, מזמנות למערכת הבנקאית אתגרים והזדמנויות עם התרחבות הזירה הפיננסית וצמיחת היקפי הפעילות הפיננסית במשק.

שנת 2016 הסתמנה כשנה חזקה נוספת בשוק המשכנתאות. היקף המשכנתאות החדשות הכולל שנטלו משקי הבית בשנת 2016, הסתכם לסך של כ-60 מיליארדי ש"ח, בהשוואה לכ-65 מיליארדי ש"ח בשנת 2015.

מגמת היציבות בתיק המשכנתאות במערכת הבנקאית נמשכה גם בשנת 2016, שיעורי הפרשה בתיק נמוכים, ממוצע שיעור ההחזר מהכנסה פנויה עומד על כ-25%, ושיעור המימון הממוצע עומד על כ-50% משווי הנכס.

בשל אילוצי הון הנגזרים מהחובה לעמוד ביחסי הלימות ההון הנדרשים לפי הוראות הרגולציה, מכרו הבנקים בשנת 2016 לגופים מוסדיים נתחים מתיקי המשכנתאות שלהם בהיקף כספי כולל של כ-5 מיליארדי ש"ח, וכן רכשו כיסויים ביטוחיים להפחתת סיכוני האשראי בהיקפים משמעותיים.

בנק ירושלים תוצאות והתפתחות בשנת 2016

בשנת 2016 המשיך הבנק ליישם בהצלחה את התכנית האסטרטגית הרב שנתית אשר רועננה במהלך השנה, תוך שימור רמת רווחיות נאותה ביחס לאופי הפעילות ופרופיל הסיכון של הבנק, וזאת על אף תנאי השוק המשתנים וסביבת הריבית הנמוכה. בד בבד המשיכה ההנהלה בתהליך התייעלות ובפיתוח הבנק.

הרווח הנקי של הבנק לשנת 2016 הסתכם לסך של 55.6 מיליוני ש"ח ושיעור התשואה על ההון עמד על 7.0% וזאת בהלימה לתיאבון לסיכון של הבנק ובהתאם לציפיות על רקע תנאי השוק המשתנים, לרבות התגברות התחרות במערכת הבנקאית.

שיעור הגידול בהכנסות לשנת 2016 הסתכם ב- 7.6%, ושיעור הגידול בהוצאות התפעוליות הסתכם ב- 6.2%. היחס בין הגידול בהכנסות לגידול בהוצאות התפעוליות, משקף שיפור של 1.0% נקודות האחוז ביחס היעילות.

יתרות תיק האשראי נטו של הבנק הסתכמה בסוף שנת 2016 לסך של כ- 10 מיליארדי ש"ח בדומה לסוף שנת 2015. תיק האשראי של הבנק איכותי ומאופיין בפיזור גדול. חלקו של האשראי הקמעונאי מסך כל התיק עומד על כ-82%, ברובו אשראי לדיור המובטח בנכסי נדל"ן.

לצד הפיזור הגדול, מתבטאת איכות תיק האשראי של הבנק גם בשיעור נמוך יחסית של הפרשה שנתית להפסדי אשראי, אשר עמד בשנת 2016 על 0.3% (בהשוואה ל- 0.4% בשנת 2015).

בשנת 2016 הוסיף הבנק להגדיל ולחזק את בסיס ההון שלו, ובסוף השנה עמד יחס הכולל לרכיבי סיכון על 14.5% ויחס המינוף עמד על כ-5.3%

בנק ירושלים - התפתחויות ומגמות ב-5 השנים האחרונות

להלן עיקרי הנתונים:

	2011	2016	
שינוי ב-%	במיליוני ש"ח		
23.7%	11,482	14,202	סך הכל מאזן
8.1%	9,058	9,790	אשראי לציבור, נטו
19.9%	9,065	10,868	פיקדונות הציבור
25.5%	644	808	הון עצמי*
71.4%	298	511	הכנסות
72.3%	224	386	הוצאות
24.4%	45	56	רווח נקי
-	7.0%	7.0%	תשואה להון
(1.0) נקודות האחוז	75%	76%	יחס יעילות (הוצ' תפעולית ואחרות מסך כל ההכנסות)
1.0 נקודות האחוז	9.1%	10.1%	יחס הלימות הון עצמי רובד 1
34.6%	463	623	מספר עובדים

* לאחר חלוקת דיבידנדים בסך כולל של 87.3 מיליוני ש"ח בחמש השנים הנ"ל.

הנתונים על התפתחות הבנק לאורך חמש השנים האחרונות מצביעים על גידול בפעילות בשיעור של 23.7% אשר הוביל לגידול מרשים בהכנסות בשיעור של 71.4%, ברווח הנקי גידול מ- 45 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2011 ל- 56 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2016, המשקף גידול בשיעור של 24.4%. רווחים אלה משקפים תשואה להון של 7.0%. התפתחות מרשימה זו משקפת את ההצלחה ביישום האסטרטגיה הרב שנתית של הבנק, ובכלל זה מיקוד בפעילות הקמעונאית, עליה מתבסס צביונו של בנק ירושלים כבנק קמעונאי ייחודי. במקביל לצמיחה, המשיך הבנק גם בשנת 2016 ביישום תהליך התייעלות.

האסטרטגיה העסקית

התכנית האסטרטגית של הבנק, אשר עודכנה במהלך שנת 2016, נשענת על שלושה נדבכים: א. בעלי המניות - השאת ערך לבעלי המניות, מדיניות חלוקת דיבידנדים בשיעור של 30% מהרווח בכפוף לעמידה במבחני החלוקה ובתנאים הקבועים בהוראות הדין, תוך שימור רווחיות נאותה ויציבה ופרופיל סיכון נמוך.

ב. לקוחות- מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות, המשך פיתוחה ושימורה, תוך השאת ערך ללקוחות.

ג. עובדים- טיפוח וקידום ההון האנושי, מנהלים ועובדים.

במרכז האסטרטגיה צמיחה קמעונאית מבוקרת תוך מיקוד בפעילות מתמחה בהלוואות לדיור, והמשך פיתוח פעילות האשראי הצרכני. בבסיס התכנית, שמירה על פרופיל סיכון נמוך המתבטא בתמהיל הפעילות, ביחס הלימות ההון, יחסי הנזילות ויחס מינוף גבוה מהיחס המינימלי הנדרש לפי הוראות הרגולציה.

בהתחשב באופי ותמהיל פעילויות הבנק, ולאור החסמים הרגולטוריים והטכניים המונעים מעבר מלא לשירותי בנקאות בתקשורת, ימשיך הבנק להשען על מערך הסניפים במתן שירותי בנקאות ללקוחותיו, לצד יישום שיפורים טכנולוגיים והרחבת שירותי הבנקאות בתקשורת לנוחות הלקוחות.

כל אלה, לצד מתן שירות אישי ומקצועי, יעיל ומהיר במגוון מוצרים בנקאים מתקדמים ואיכותיים, מובילים למצוינות בשירות ולהשאת ערך ללקוחות הבנק, ערכים שבנק ירושלים חרט על דגלו.

יעדים ומגמות לשנה הקרובה

בשנת 2017 מתעתד הבנק להמשיך ביישום האסטרטגיה הקמעונאית שעודכנה בשנת 2016, ועיקרה העמדת הלוואות לדיור ואשראי צרכני, תוך המשך טיפוח מחויבות עמוקה למגזר משקי הבית ובד בבד עם חדשנות מוצרית- שרותית. בנוסף, מתכוון הבנק להרחיב את בסיס לקוחותיו, את פעילותו בניירות ערך, ושירותים בנקאיים נוספים שהוא מעמיד לרשות לקוחותיו. כל אלה יתרמו להעלאת ערך ללקוחות.

יעדי הצמיחה שהוגדרו לתיק האשראי לשנת 2017 נקבעו בהלימה להתפתחויות במשק ולמדיניות התיאבון לסיכון של הבנק.

בין היעדים המרכזיים שהגדיר הבנק לשנת 2017 נמנים שימור יחסי הלימות ההון תוך עמידה ביחס הלימות הון כולל של מינימום 13.5% שהגדיר הדירקטוריון כיעד לסוף שנת 2017, וכן שימור יחס מינוף נאות של 5.1%, ויחסי נזילות איתנים.

בשנת 2017 מתעתד הבנק להמשיך בצעדי התייעלות, ובכלל זה עידוד הלקוחות לשימוש באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הבנק, בין היתר באמצעות סניפי הווידאו, אינטרנט ואמצעים דיגיטליים נוספים, במטרה לצמצם את תלות הלקוחות בסניפים הפיזיים, לייעל את הפעילות ולשפר את השירות.

ממשל תאגידי

הבנק מייחס חשיבות עליונה להתנהלות על פי כללי ממשל תאגידי, ובכלל זה התנהלות תקינה של הדירקטוריון תוך הקפדה על עמידה בכל הוראות הדין. בהתאם למדיניות זו, מקפיד הבנק על יישום הכללים וההוראות החלים עליו על פי סטנדרטים גבוהים, אשר בין היתר מגדירים את מכלול היחסים בין הדירקטוריון, ההנהלה, גופי הביקורת והבקרה, ובאים לידי ביטוי באמצעות מבנה ארגוני, הגדרת תחומי אחריות וסמכויות, נהלי עבודה וכללי דיווח ופיקוח, בקרה וביקורת. כמו כן פועל הבנק בהתמדה ליישום והטמעת תרבות ארגונית נאותה על פי סטנדרטים בנקאיים גבוהים ללא פשרות.

טיפוח המשאב האנושי ומערכת יחסי העבודה

כבנק המתייחס אל המשאב האנושי כאל נכסו החשוב ביותר, המשיך הבנק גם בשנת 2016 בקידום ופיתוח איכות המשאב האנושי ובטיפוח מערכת יחסי העבודה, המהווה לאורך השנים נכס אסטרטגי לבנק.

במהלך שנת 2016 השיק הבנק מהלך רחב של הדרכה והכשרה של מנהלים בבנק שיימשך גם בשנת 2017.

לארגון העובדים חלק חשוב בהובלת הבנק להשגת היעדים בפעילותו העסקית. יחסי העבודה הטובים השוררים בבנק לאורך שנים, משקפים את האמון ההדדי ואת שיתוף הפעולה הפורה בין ההנהלה לבין ארגון העובדים, אשר לצד תנאי עבודה הוגנים וראויים, תורמים להצלחת הבנק ולקידומו.

בנוסף אושרה על ידי הדירקטוריון מדיניות תגמול מעודכנת לשנים 2017-2019 התואמת את השינויים הרגולטוריים והיעדים האסטרטגיים לשנים הבאות.

אחריות תאגידית

בנק ירושלים, אשר נוסד לפני למעלה מ- 50 שנה, מחוייב לתחומי אחריות תאגידית ומזה שנים רבות משלבם כחלק אינטגרלי מפעילותו העסקית. מחוייבות זו משקפת תפיסה לפיה הצלחה עסקית הולכת יד ביד עם שיקולים חברתיים-סביבתיים, שהתחדדה בשנים האחרונות ואף שולבה באסטרטגיה הכוללת של הבנק, אשר חרט על דגלו את ערכי השקיפות וההוגנות במתן שירותים בנקאיים.

במסגרת האחריות התאגידית שלו, פועל הבנק גם למען קידום רווחת עובדיו והתפתחותם המקצועית והאישית, ליצירת ערך לקהילה, בין היתר באמצעות תרומות לעמותות וארגונים שחרטו על דגלם קידום מטרות חברתיות, לפיתוח מודעות חברתית בקרב עובדיו ועידודם למעורבות חברתית. הבנק מיישם עקרונות ממשל תאגידי תקין מתקדמים בהתנהלותו, וכן עקרונות לתרבות אתית וערכית של עובדיו, מנהליו וחברי הדירקטוריון.

אנו מחוייבים לבעלי המניות שלנו, ללקוחותינו, לעובדי הבנק ולחברה הישראלית במסגרתה אנו פועלים וממנה שואבים את עוצמתנו.

דוח האחריות התאגידית לשנת 2015 אשר פורסם השנה נערך לראשונה על פי התקן הבינלאומי לדיווח אחריות תאגידית: 4G של ארגון GRI.

במבט לעתיד, נמשיך כולנו, הדירקטוריון, ההנהלה ועובדי הבנק, לפעול לפיתוח הבנק וקידומו ולהשאת ערך לבעלי מניותיו וללקוחותיו, תוך שימור ערכי המצוינות בשירות, ההוגנות והשקיפות, והתמודדות עם התמורות והאתגרים שיזמנו לנו השנים הבאות.

אני מבקש להודות בשמי ובשם הדירקטוריון, ללקוחות הבנק הממשיכים להביע בנו אמון לכל אורך הדרך, למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, וכמובן תודה גדולה לכל עובדי הבנק על עבודתם המקצועית, הנאמנה והמסורה, ועל תרומתם להצלחת הבנק.

בכבוד רב,

זאב נהרי

יו"ר הדירקטוריון

28 בפברואר 2017